

Aloite Tampereen kaupungille lintuystävällisestä rakentamisesta.

Vastaus aloitteeseen

Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys ry ja Suomen Luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry yhdessä esittävät, että kaupunginvaltuusto päättää sisällyttää lintuystävällistä rakentamista koskevat tarpeelliset määräykset

1. uusiin asemakaavoihin niitä laadittaessa,
2. voimassa oleviin asemakaavoihin niitä muutettaessa, sekä
3. kaupungin rakennusjärjestykseen

ja laatii lintuystävällistä rakentamista koskevan ohjeen rakennusvalvontaa sekä rakennushankkeiden ohjausta varten, ja siirtyy näin luontokadon torjunnan etulinjaan lintuystävällisen rakentamisen saralla.

Aloitteeseen on laadittu vastaus Tampereen kaupungin rakennusvalvontayksikössä yhteistyössä asemakaavoituksen, viheralueet ja hulevedet -yksikön sekä ympäristönsuojeluyksikön kanssa. Samaisesta aiheesta on käsitelty valtuustoaloite vuoden 2024 alussa. Kaupunginvaltuusto päätti merkitä asiasta laaditun lausunnon tiedoksi ja että aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tampereen kaupungilla on meneillään parhaillaan useiden erilaisten ohjaavien ja linjaavien asiakirjojen laadinta, joissa myös lintuystävällisyys on huomioitu ja on mahdollista huomioida. Tampereen kaupunginhallitus on hyväksynyt kesäkuussa 2022 Luonnon monimuotoisuusohjelman (LUMO) vuoteen 2030. LUMO-ohjelman päätavoitteisiin kuuluvat kaupunkiluonnon monimuotoisuus ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen, sekä uhanalaisten lajien ja luontotyyppien turvaaminen. LUMO-ohjelmassa on useita kirjauksia, jotka edistävät myös lintujen elinolosuhteita laajemmin, kuten lahoppuun lisäämiseen liittyvät toimenpiteet (20 ja 41) sekä elinympäristöjen ennallistaminen (32 ja 39). Myös kasvikkatolinjaukset ja viherkertoimen käyttö asemakaavoituksessa edistävät kaupunkiluonnon monimuotoisuutta ja lintujen elinolosuhteita. Lisäksi luonnon monimuotoisuusohjelman toimenpiteen 10 mukaan kaupunki kehittää luontoarvojen huomiointia valaistussuunnittelussa. Valaistuksen yleisperiaatteista linjataan Tampereen kaupungin ulkovalaistuksen toimintalinjoissa. Yleisten alueiden valaistuksen aiheuttamiin luontohaittoihin on valmisteilla selvitys infraomaisuuden hallinnan yksikössä, joka vastaa ulkovalaistuksen toimintalinjojen laatimisesta. Selvityksessä on mahdollista huomioida myös kaupungin yleisten alueiden valaistuksen muuttolinnustolle aiheuttamat haitat ja keinot niiden lieventämiseen.

Tampereen kaupungilla on tekeillä digitaalisen kaupunkitilaohjeen laadinta. Digitaalinen kaupunkitilaohje on käsikirja, joka kokoaa Tampereen kaupungin julkisen kaupunkitilan suunnittelun ohjeet ja linjaukset yhteen paikkaan. Lintuystävällistä rakentamista koskevaa ohjeistusta tullaan täydentämään kaupunkitilaohjeeseen (LUMO- ohjelman toimenpide 5, jonka mukaan kaupunkitilaohjeeseen täydennetään luonnon monimuotoisuuteen liittyviä suunnitteluohjeita). Lintuystävälliseen rakennussuunnitteluun voidaan ohjata asemakaavoissa Tampereen arkkitehtuuriohjelman tuella. Monimuotoinen kaupunkiluonto osana kaupunkikuvaa on yksi arkkitehtuuriohjelman tavoitteista.

Asemakaavoissa voidaan ohjata rakennussuunnittelua ja toteutusta määräyksin ja rakentamistapaohjeella lintujen törmäysriskiä vähentävästi. Periaatteet keinoista voidaan sisällyttää asemakaavojen rakentamistapaohjeisiin. Tavoitteeseen soveltuvia määräyksiä tullaan muotoilemaan yhdessä asemakaavoituksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun kanssa asemakaavaprosessien aikana. Vastaava käytäntö on olemassa moninaisten muiden ympäristötekijöiden huomiota vaativien asemakaavamääräysten kanssa.

Luonnon monimuotoisuusohjelman toimenpidettä 6 (Koulutetaan maankäytön suunnittelua luontoarvojen huomioimisesta) on toteutettu vuoden 2023 aikana kaupunkiympäristön palvelualueen henkilöstölle järjestetyllä LUMO-luentosarjalla, joka jatkuu vuoden 2024 puolelle. Luentosarjaan on suunnitteilla lintuystävällisen arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun luento.

Kestävä kaupunki yksikössä laaditaan kaupunkilaisille ja yhteisöille lyhyt opas lintujen törmäysten ehkäisystä jo rakennetussa ympäristössä vuoden 2024 aikana (LUMO-ohjelman tavoite 6: Aasukkaat ja yhteisöt tuntevat lähiluontonsa arvot ja haluavat toimia niiden hyväksi).

Helsingin kaupungin laatima ohje lintuturvallisesta rakentamisesta voidaan linkittää Tampereen kaupungin internetsivustolle aiheeseen sopivaan kohtaan. Uuden ohjeen laadintaan ei nähdä tarvetta.

Kaupunkiympäristön suunnittelu

Jukka Lindfors

Suunnittelujohtaja